

Granskning av delårsrapport per den 31 augusti 2017

Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål för den ekonomiska förvaltningen som fullmäktige beslutat om i årsbudgeten och flerårsplanen. Bedömningen skall avse både de verksamhetsmål och finansiella mål som fullmäktige fastställt och som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

PwC har på uppdrag av kommunens revisorer översiktligt granskat Ekerö kommuns delårsrapport per den 2017-08-31. En översiktlig granskning är väsentligt begränsad och inriktad på analys och mindre på detaljgranskning. Granskningsresultatet framgår av bifogad revisionsrapport.

Resultatet för perioden uppgår till 77,8 mnkr. I resultatet ingår 7,6 mnkr som en jämförelsestörande intäkt kopplat till omvärdering av pensionsåtagandet. Prognosen för helåret 2017 är ett utfall på 24,0 mnkr. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas.

Utifrån vår översiktliga granskning gör vi följande bedömning av kommunens delårsrapport:

- Vi har i samband med genomförd granskning inte funnit något som tyder på att kommunens delårsrapport inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.
- Utifrån de finansiella mål som kommunfullmäktige fastställt instämmer vi i kommunstyrelsens bedömning av möjligheterna att nå de finansiella målen.
- Vid granskningen har det inte framkommit något som tyder på att det verksamhetsmässiga resultatet, inte i allt väsentligt, är förenligt med fullmäktiges mål.

För revisorerna

Roger Axelsson
Ordförande

Revisionsrapport

Granskning av delårsrapport 2017

Ekerö kommun

*Richard Vahul
Certifierad kommunal
revisor*

*Jenny Nyholm
Revisionskonsult*

Oktober 2017

pwc

Innehåll

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning	3
2.1.	Bakgrund	3
2.2.	Syfte och revisionsfrågor	3
2.3.	Revisionskriterier	3
2.4.	Avgränsning och metod.....	3
3.	Iakttagelser och bedömningar	5
3.1.	Lagens krav och god redovisningssed	5
3.1.1.	Iakttagelser	5
3.1.2.	Bedömning.....	6
3.2.	God ekonomisk hushållning.....	6
3.2.1.	Iakttagelser	6
3.2.2.	Bedömning.....	8

1. *Sammanfattning*

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer översiktligt granskat kommunens delårsrapport för perioden 2017-01-01 – 2017-08-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2017.

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som kommunfullmäktige fastställt.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?

Vi bedömer att delårsrapporten i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas för år 2017.

- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Vi bedömer att det prognostiserade resultatet är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2017. Beträffande trenden på måluppfyllelsen instämmer vi i kommunens bedömning om att tendensen är negativ. Det föreligger precis som tidigare år en väsentlig risk att investeringarna inte kan finansieras via egna medel på lång sikt. Indikationer om en fortsatt hög investeringstakt i kombination med stora eftersläpningar i utbetalning av statsbidragen för flyktingmottagandet har redan resulterat i nyupplåning för kommunen under årets första 8 månader.

Vi bedömer, utifrån delårsrapportens återrapportering, att verksamhetens prognostiserade utfall är förenlig med de av fullmäktige fastställda målen i budget 2017.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Kommuner är skyldiga att minst en gång om året upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från årets början och i revisorernas uppgift ingår att granska kommunens delårsrapport.

Delårsrapporten ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret och den ska innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång.

Kommunen skall formulera verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning i budgeten. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Revisionsobjekt är styrelsen som är ansvarig för delårsrapportens upprättande.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning vilken skall biläggas delårsrapporten i samband med fullmäktiges behandling av densamma.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

2.3. Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen:

- Kommunallag (KL), kap 9:9 a
- Lag om kommunal redovisning (KRL), kap 9
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 22, Delårsrapport
- Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning
- Fullmäktiges anvisningar avseende delårsrapport

2.4. Avgränsning och metod

Granskningen av delårsrapporten avgränsas till följande:

- översiktlig granskning av det siffermässiga bokslutet per 2017-08-31,
- förvaltningsberättelsens innehåll,

- hur kommunen redovisar hur väl det prognostiserade resultatet är förenligt med målen för god ekonomisk hushållning (både finansiella och verksamhetsmässiga mål).

Granskningen utgår från Vägledning 4, Granskning av delårsrapport, utgiven av Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen sker genom analytisk granskning och intervjuer med nyckelpersoner som är ansvariga för delårsrapportens upprättande.

Granskningen har planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om delårsrapporten ger en rättvisande bild. Granskningen är översiktlig och omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen till den information som ingår i delårsrapporten. Detta utesluter inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt ISA och god revisionsred i övrigt har.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef och medarbetare på ekonomi-enheten.

3. *Iakttagelser och bedömningar*

3.1. *Lagens krav och god redovisningssed*

3.1.1. *Iakttagelser*

Den upprättade delårsrapporten omfattar perioden januari – augusti. Resultatet för perioden uppgår till 77,8 mnkr. I resultatet ingår 7,6 mnkr som en jämförelsestörande intäkt kopplat till omvärdering av pensionsåtagandet. Prognosen för helåret 2017 är ett utfall på 24,0 mnkr.

Vad gäller negativa budgetavvikelser prognosticeras i delårsrapporten ett underskott om 1,5 mnkr för tekniska nämnden. I det prognoserade underskottet har fastighetskontoret en negativ avvikelse med 2,3 mnkr och teknik och exploatering en negativ avvikelse med 2,2 mnkr. Dessa underskott balanseras med 3,0 mnkr i överskott kopplat till vakanser, administration och nämnd. Störst positiva prognostiserade budgetavvikelse i delårsrapporten uppvisar socialnämnden, med ett överskott om 4,2 mnkr. Avvikelsen är främst hänförligt till lägre kostnader än budgeterat för individ- och familjeomsorgen (+ 7,7 på helår) samt högre kostnader än budgeterat för äldreomsorgen (-3,4 mnkr).

Delårsrapporten består av en förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning, kassaflödesanalys samt noter. En sammanställd redovisning har upprättas i delårsrapporten.

Översiktlig förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen innehåller uppgift om händelser av väsentlig betydelse som inträffat under eller efter delårsperiodens slut, men innan delårsrapporten upprättas. Om detta finns att läsa under följande avsnitt i förvaltningsberättelse: ”Ekerö kommun och förutsättningar för uppdraget”, ”Resultatet för perioden” samt under ”Prognos helår”

Upplysningar om kommunens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet beskrivs, bl.a. i avsnittet ”Kommunens ekonomiska ställning och finansiell analys”. En samlad, övergripande redovisning av kommunens investeringsverksamhet framgår av förvaltningsberättelsen.

En redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten görs. Det prognostiserade resultatet uppgår till 24,0 mnkr att jämföra med budgeterat resultat på 16,9 mnkr vilket innebär en positiv avvikelse med 7,1 mnkr.

En bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen lämnas. I och med årets prognostiserade resultat förväntas kommunen uppnå balanskravet på helår för 2017.

Upplysningar om hur den kommunala koncernen definierats/avgränsats, vilka juridiska personer den består av och hur den förändrats i sin sammansättning under delårsperioden framgår av delårsrapporten.

Finansiella rapporter

Delårsrapporten innehåller resultat- och balansräkning, kassaflödesanalys samt noter.

Vid granskningen fann vi att jämförelseperioder inte anges enligt RKR 22 avseende resultaträkning. Resultaträkningen ska enligt rekommendationen innehålla jämförelsetal för motsvarande period närmast föregående räkenskapsår, helårsprognos samt årsbudget. Jämförelsesiffror för helårsprognos och årsbudget finns inte med i resultaträkningen, men återfinns i kommunens sammanfattning av resultaträkningen.

Sammanställda räkenskaper ställs upp jämte kommunens räkenskaper. De sammanställda räkenskaperna omfattar de bolag som ska ingå.

Vid granskningen av periodens resultat- och balansräkning för kommunen har inga väsentliga avvikelser noterats.

Vissa andra upplysningar

Redovisningsprinciper för delårsrapporten anges som ett eget avsnitt i delårsrapporten. Av dessa framgår skillnad i redovisningsprinciper för delåret. Förändringen är främst kopplad till skrivningen avseende jämförelsestörande poster. Där framgår att en ändrad bedömning har skett av pensionsåtagandet till följd av byte av pensionsförvaltare. Karaktären och storleken på jämförelsestörande poster lämnas i not till resultaträkningen.

3.1.2. Bedömning

Vi bedömer att delårsrapporten i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas för år 2017.

Avvikelse mot god sed sker avseende resultaträkningens jämförelsetal i de finansiella rapporterna.

3.2. God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har fastställt ett måldokument och har däri antagit fem övergripande verksamhetsmål för mandatperioden 2015-2018 (KF 2015-06-23 § 48).

3.2.1. Iakttagelser

Finansiella mål

I delårsrapporten görs en överskådlig avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts i budget 2017:

Finansiella mål, fastställda av KF i budget 2017	Prognos 2017	Prognostiserad måluppfyllelse
Årets resultat ska vara positivt. Utgångspunkten är att årets resultat ska vara minst 1 procent och sträva mot 2 procent (viktas 75 procent av målet). Investeringarna bör vara finansierade med egna medel (viktas till 25 procent av målet).	Den ekonomiska prognosen för årets resultat visar att målet kommer nås innevarande år.	Det ekonomiska målet är enligt de båda indikatorerna uppfyllt för perioden.

Kommunstyrelsens samlade bedömning är att målet uppnåtts för perioden och även att det är sannolikt att målen kommer att uppnås för helåret. Enligt kommunstyrelsens

bedömning är trenden negativ och bedöms bli förstärkt negativ i slutet av 2017 och hela 2018. Nuvarande bedömning är att framtidens investeringar, utifrån nuvarande investeringstakt, inte kommer att kunna finansieras med egna medel.

Verksamhetsmål

Av kommunfullmäktiges budget 2017 framgår att fullmäktige tidigare har antagit fem övergripande verksamhetsmål för mandatperioden 2015-2018 (KF 2015-06-23 § 48).

1. Ekerö kommuns skolor ska rankas som en av de tio bästa i Sverige.
2. A. Äldre medborgare ska ha en valfrihet och en upplevd hög kvalitet i de tjänster som tillhandahålls av kommunen.
B. Medborgare med funktionsnedsättning ska ha en valfrihet och uppleva en hög kvalitet i de tjänster som tillhandahålls av kommunen. Ekerö ska vara en föregångskommun vad gäller självständighet för personer med funktionsnedsättning.
3. Ekerö kommuns resultat i upplevt bemötande och tillgänglighet ska ständigt förbättras.
4. Ekerö kommuns utveckling ska kännetecknas av ständig strävan mot attraktiva och hållbara livsmiljöer.
5. Årets resultat ska vara positivt. Utgångspunkten är att årets resultat ska vara minst 1 procent och sträva mot 2 procent (viktas till 75 procent av målet). Investeringarna bör vara finansierade med egna medel (viktas till 25 procent av målet).

Till dessa fem mål finns kopplat ett antal indikatorer för varje mål. Det framgår vidare i fullmäktiges budget att nämnderna har utarbetat mål med tillhörande indikatorer för sin verksamhet som syftar till att stödja fullmäktiges övergripande verksamhetsmål. Nämndernas bedömning av måluppfyllelsen återrapporteras genom delårsrapporten men styrelsen gör ingen egen bedömning av hur nämndernas måluppfyllelse bidrar till de övergripande verksamhetsmålen.

I delårsrapporten följs de fem övergripande verksamhetsmålen upp. Det framgår att bedömningen av målen kvantifieras på en fyra-gradig skala från "Uppnått" till "Ej uppnått/Ej startat". Det görs även en bedömning utifrån tendens, dvs. i vilken riktning måluppfyllelsen rör sig vid bedömningstillfället: positiv, stagnerad, eller negativ. Se tabell nedan från delårsrapporten (s. 17).

Förklaring till symbol och bedömningsvärden för måluppfyllelse samt symbol för bedömning av tendens			
Definition bedömning	Värde	Symbol	Bedömning tendens
Uppnått	1		Uppåt; positiv förändring
Inte helt uppnått, är på väg	2		Stagnerad; oförändrad/inbromsad positiv förändring
Ej uppnått, men påbörjat	3		Nedåt; negativ förändring el risk negativ
Ej uppnått/ Ej startat	4		

En samlad matematisk bedömning görs i delårsrapporten genom att räkna ut medelvärdet för målen. Detta innebär att samtliga mål viktas lika tungt. Vid den samlade bedömningen konstateras i delårsrapporten att det uppnådda värdet för perioden är "1,7", vilket är en

liten positiv förflyttning jämfört bedömningen ”2,0” i årsredovisning 2016. Enligt delårsrapporten är trenden för fyra av fem mål positiv. Det ekonomiska målet visar enligt delårsrapporten en negativ trend (se ovanstående avsnitt).

Det finns ett antal olika indikatorer som är kopplade till de fem övergripande verksamhetsmålen. I två av målen viktas ett antal av indikatorerna procentuellt där vissa indikatorer väger tyngre än andra vid uträkningen av medelvärdet (1-4) för målet. Ett exempel är det ekonomiska målet där det framgår:

- Årets resultat ska vara positivt. Utgångspunkten är att årets resultat ska vara minst 1 procent och sträva mot 2 procent (viktas till 75 procent av målet).
- Investeringarna bör vara finansierade med egna medel (viktas till 25 procent av målet).

3.2.2. *Bedömning*

Vi bedömer att det prognostiserade resultat är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2017. Beträffande trenden på måluppfyllelsen instämmer vi i kommunens bedömning om att tendensen är negativ. Det föreligger precis som tidigare år en väsentlig risk att investeringarna inte kan finansieras via egna medel på lång sikt. Indikationer om en fortsatt hög investeringstakt i kombination med stora eftersläpningar i utbetalning av statsbidragen för flyktingmottagandet har redan resulterat i nyupplåning för kommunen under årets första 8 månader.

Vi bedömer, utifrån delårsrapportens återrapportering, att verksamhetens prognostiserade utfall är förenligt med de av fullmäktige fastställda målen i budget 2017 även om alla mål inte är uppnådda.

2017-10-18

Anders Hägg
Uppdragsledare

Richard Vahul
Projektledare